

ՎԵՐԱԿԻՉ ՀԻՄՆԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Արարիչ Բաղճապետի հիմնդրութիւններ:

(« Արարատ » № 7)

Ընթերցողին յայտնի է որ մենք ընդհատ տենդը դուրս Բաղճապետի հիմնդրութիւն անուանեցինք *), որովհետեւ նորա թղթի ծագումը կախումն չունի հիւանդի մարմնից և թէ ինքն հիւանդի կազմուածքը բոլորովին մասնակցութիւն չունի թէ թղթի ծագման հետ և թէ որ և իցէ թղթին նպաստող կամ առաջացնող գործակալների հետ: Բոլոր պայմանները, որք աղպում են թղթի առաջանալուն մարդից արտաքոյ են գտնում: Ուրեմն իւր Ժառանգ եղանակով այդ հիմնդրութիւնը բուրրութիւն կազմած է Բաղճապետի հիմնդրութիւն և ինքն հիմնդրը, ընդհանրութիւն չունի Բաղճապետի հիմնդրութիւն: Բաղճապետի հիմնդրութիւն է որ ընդհատ տենդի վարակիչ թղթը կարող է օդային ընթացքով իւր սահմանից շատ թէ քիչ հեռաւորութեամբ տարածուել: Բայց նա նոր տեղերում համաճարակ կարող չէ երևիլ: Բացի մի քանի մասնաւոր դեպքերից:

Ընդհատ տենդի և ընդհանրապէս միազմատիկական հիւանդութիւնների սկզբնական պատճառները գտնուում են գետնի մէջ, նորա աշխարհագրական դրութեան և ֆիզիկական յատկութիւնների մէջ, այժմ դառնանք և խօսենք, գետնի այն պայմանների վերայ, որք նպաստում են այդ կարգի վարակիչ հիւանդութիւնների ծագմանը և զարգացմանը:

Ընդհանրապէս մենք ի վաղուց սովորել ենք գետնի վերայ անտարրեր նայել: Կարծես թէ դորա դրութիւնը մեր առողջութեան յետ անկապ է, այդ կէտից նայելով մարդկութիւնը շատ անգամ մեծ վնասներ է կրել և մինչև ցայժմ գեռ քիչերն են համոզուած որ գետնը այնքան ևս նշանակութիւն ունի որքան և օդը: Բաւական է միայն ուշադրութիւն դարձնել գետնի մշակական (КУЛЬТУРНЫЙ) ազդեցութեանը կլիմայի վերայ, որով փոքր ի շատե կարելի է հասկացողութիւն ունենալ նորա նշանակութեան մասին: Բոլորովին անշարժ կամ քիչ մշակուած կամ զգուշացուած անտառներով և ճաշիճներով ծածկուած գետինը, վատ ներգործութիւն ունի կլիմայի վերայ: Հիւսիսային կողմերում այդ տեսակ երկիրները ցուրտ խոնաւ և մառախլապատ են: Իսկ հարաւային կողմերում նոքա երկիւղալի միազմատիկական ցնդումն են առաջացնում: Գետինը մշակելով, այսինքն ոչնչացնելով աւելորդ անտառները, որով արեգական ճառագայթները երկրի մակերեսի վերայ կարողանան ներգործել, ճաշիճները չորացնելով, գետնի ընթացքին կանոնաւոր ուղղութիւն տալով, կարելի կլինի կլիմային առողջարար և բա-

(*) Տես « Արարատ » № 5:

բխառն յատկութիւններ տալ։ Բաւական է օրինակի համար։ Համեմատել միջին Եւրօպայի երկրների այժմեան կլիմայի դրութիւնը նորա առաջուայ դրութեան հետ։ Երբ ինչպէս պատմում են հռովմայեցիների մատենագիրները, բոլոր գերմանիայում ոչ մի պտղատու ծառ չէր բուսնում, երբ Հռենոս գետի զաշտախայրում արջ և եղն (лось) էին բնակում և երբ Շտալանդիայի և Իրլանդիայի մէջ եղած ծովը սառչում էր։ Հակառակ օրինակներ ևս կան որք հաստատում են որ հողի մշակութեան նուազումն և անկումն փնասկար տենդային հիւանդութիւններ են առաջացնում։ Campagna Romana անուանեալ մի ժամանակ Հռօմի նշանաւոր շրջականքից մինը տնիւնամ թողնելուց յետէ ընդհատ տնիցի բուն է դարձել։

Գետնի աղղկեցութիւնը բնակիչներու առողջութեան վերայ գլխաւորապէս կայեանում է այն յատկութիւնների մէջ, որ նա տալիս է իւր հետ կցուած օդին և իրանից հոսող ջրին։ Բացի գետնի մակերևոյթի դրութիւնից, բաւականի մեծ նշանակութիւն ունին նորա մեքենայեական կարգաւորութիւնը և քիմիական բաղադրութիւնը։ Շատ սխալ է ընդունել թէ որտեղից որ գետինը է սկսւում այն տեղ օդն է վերջանում, իւրաքանչիւր գետին շատ թէ քիչ ջրի համար թափանցիկ է, ուրեմն առաւել ևս նա թափանցիկ պէտք է լինի օդի համար, որովհետև գետնի հողի ամենափոքր մասնիկները շատ մօտ չեն այլ նոցա մէջ մեծ թէ միօքր ծակոտիք են մնում, ամենապինգ քարերն անդամ այդ յատկութիւնն ունին։

Գետնի ծակոտիքներում լցուած օդը անշարժ չէ այլ ընդհանրապէս շարժողութեան մէջ է։ Ծակոտկէն գետինը ջրի համար կարող է ևս շատ թէ քիչ թափանցիկ լինել, այսինքն գետնի մէջ ջուրը երկար կամ կարճ միջոցում կարող է ներս ծծուել, որով և նորա ցամաքելու ժամանակն էլ տարբեր է լինում։ Գետնի տեսակները հաւասարաչափ ծակոտիքներ ունենալով, կարող են շատ թէ քիչ ջուր ծծել։ Նախկով որ տեսակին է պատկանում գետնի հողը։ Գիւրափխուր աւազոտ գետինը մեծ քանակութեամբ և շատ արագ է ներս ծծում (60% 90%) մանապէս և շատ արագ ընդթափ բաց է թողնում։ Կաւախառն գետինը քիչ թափանցիկ է, շնայելով որ կաւը աւելի ծակոտկէն է, քան թէ աւազը, այնու ամենայնիւ ջուրը նորանից քիչ է թափանցում, այն պատճառաւ որ կաւի նիւթը սաստիկ ձգտումն ունի դէպի ջուրը, ուստի և իւր մէջ ծծելով նորան չի թողնում որ թափանցի։ Կաւը շատ ջուր ծծելով, կամակորութեամբ պահում է, այնպէս որ չոր եղանակին անգամ գետինը խոնաւ է մնում։ Ընդհանրապէս պէտք է ասել որ ջուրը կաւային հողից կարող է ցնկելով միայն հեռանալ և ոչ թէ ծորելով կամ խոնաւածիծխողութիւններով (բրէն-է-է)։ Կրաքարի միջով ջուրը աւելի հեշտ է ծորում, քան թէ կաւի, և դժուար է ծորում քան աւազի միջով։

Ծակոտկէն և օդի ու ջրի համար դիւրաթափանց գետինը, չոր և առողջարար է, նա այն ժամանակ կարող է լինել փնասկար, երբ գետնի մակերևոյթի տակ գտնուում են ջրի համար անթափանցիկ շերտեր անբաւական

վայրահակներով՝ այնպէս որ ջուրը մնում է անշարժ և չէ հոսում, այդ տեսակ գետինը ճախճախուտ է և բոլոր երկիրը խոնաւ է պահում։ Իւրաքանչիւր գետնի տակ շատ թէ քիչ խորութեամբ, գտնուում են թէ կաւային և թէ պինդ քարային շերտեր, որոնք ջրի ծծման արգելք են լինում, դոցա վերայ հաւաքվում է մթնոլորտի մնացորդների (անձրևի, ձեռն) այն մասը, որ գետնի մակերևոյթից չէ ցնդել կամ չէ հոսել աւելի փոս տեղեր, Խոնաւութիւնը այդ շերտերում հասնում է այն աստիճանին, որ նոցա մէջ եղած օդը դուրս է գալիս և նորա տեղը բռնում է այն ջուրը, որին անուանում ենք գետնի ջուր^{*)}։ Ուրեմն գետնի ջուր ասելով մենք պէտք է հասկանանք այն ջուրը, որ լցնում է վերին ծակոտկէն գետինը անթափանցիկ կարգից սկսած։ Մի և նոյն ժամանակ չպէտք է ներկայացնել թէ, գետնի ջուրը հորիզոնական ուղղութիւն ունի, այլ նորա գրութիւնը կախումն ունի անթափանցիկ կարգի դասակարգութիւնից, որի վերայ հաւաքուած է ջուրը։ Այդ կարգերի մէջ եղած փոսերում ջուրը ստորերկրեայ լիճեր է կազմում և ծորում է հանգարտ հեղեղով, վայրահակ ուղղութեամբ, Ընդհանրապէս անթափանցիկ կարգերը վայրահակ գրութիւն ունին, այն գետերի ընթացքի վերաբերութեամբ, ուր նոքա հոսում են, ուրեմն գետերը, բնական խոնաւածիծ խողովակների դեր են խաղում, բացի գետնի յատկութիւնից, գետնի ջրի գրութիւնը կախումն ունի նմանապէս մթնոլորտի մնացորդների քանակութիւնից (անձրև, ձիւն)։ Անձրևային ժամանակ, գետնի մէջ շատ ջուր ծծուելուց, բացի գետնի մակերևոյթը խոնաւանալը, գետնի ջրի գրութիւնը ևս բարձրանում է, եթէ նորա հոսանքը մի օր և իցէ պատճառաւ արգելուած է լինում, այդ հանգամանքներում հողի մինչև այն ժամանակ օդով լցուած ծակոտիքները, ջրով են հեղեղւում, Երկար երաշտութեան միջոցին գետնի ջրի մակերևոյթի գրութիւնը ցածանում է և կրկին հողի ծակոտիքները լցւում են օդով։

Այս կերպով գետնի մակերևոյթի շերտերը երբեմն ջրով և երբեմն օդով լցուած լինելով՝ ազդում են գետնի մէջ գտնուած քիմիական երևոյթների և կամ ստորին կազմուածքների (կենդանիների) կենսարարութեան վերայ։

Ծայտնի է որ փայտը չոր օդի կամ ջրի տակ լինելով բոլորովին չէ փրտում, իսկ եթէ փայտը երբեմն չորանում է կամ երբեմն թրջւում է, շուտով փտումն յայտնւում է, սորան համոզուելու համար բաւական

(*) Ուրեմն առանձին դէպքերում ջրհորի ջուրը համանման է գետնի ջրին, երբեմն պատահում է որ ջրհորի առաջի անթափանցիկ կտրգի վերայ եղած ջուրը չէ բաւականացնում մեր կենսական պիտոյքները, վասն որոյ հարկադրուած պէտք է ջրհորը խորացնել մինչև երկրորդ կամ երրորդ անթափանցիկ շերտը, առողջապահական կետից այդ երկրորդ կամ երրորդ անթափանցիկ շերտերի ջրերը, գետնի ջրին չեն համապատասխանում, որովհետեւ նոքա ազդեցութիւն չունին վերին շերտերը խոնաւացնելու։

է նայել հեռագրական սիւներին, որք նեխուում են լինելով մասամբ օդի և մասամբ խոնաւ հողի մէջ, մի և նոյնը կատարվում է գետնի մէջ, քանի որ գետնի մակերևոյթի կարգերը խոնաւ են և կամ բոլորովին ջրով են լցուած, նոցա մէջ գտնուած գործարանաւոր նիւթերը զանդաղ են նեխուում իսկ հենց որ գետնի ջրի մակերևոյթը ցածանում է և գետնի վերին շերտերի ծակոտիները լցւում են օդով, գործարանաւոր նիւթերի լուծուիլը սաստկանում է: Ջերմութեան ազդեցութիւնից քիմիական գործողութիւնները գետնի մէջ կրկնապատկւում են և երբ հողի մակերևոյթի կարգերի ջերմութեան աստիճանը աւելի է բարձրանում, որ լինում է ամառվայ վերջերում և աշնան սկզբներում, այն ժամանակ գետինը հարօտանում է ածխածինով (углекислота), որ ինչպէս յայտնի է առաջանում է գործարանաւոր նիւթերի լուծուելուց:

Վերոյիշեալ փաստերը առողջապահական կողմից մեծ նշանակութիւն ունին, նկատուած է որ շատ տեղերում որովայնայ տիֆը (աղիքների տիֆը) և խօլերան պատահում են գետնի ջրի մակերևոյթի ցածանալու, այսինքն գետնի մակերևոյթների շերտերի ցամաքելու ժամանակ, իսկ հակառակ դեպքերում — գետնի ջրի մակերևոյթի բարձրանալու ժամանակ համաճարակումները անհետանում են:

Բերլինում, Միւնխէնում և մի քանի այլ քաղաքներում այդ երևոյթը նկատված է այնպիսի ճշտութեամբ որ հարկադրուած պէտք է ընդունենք որ թէ խօլերայի և թէ տիֆի համաճարակումների առաջանալը կախուած է գետնի խոնաւութեան աստիճանից, թեպէտ պէտք է ասել որ այդ յարաբերութեան էութիւնը դեռ պարզ յայտնի չէ: Նմանապէս յայտնի է որ անթափանցիկ գետին ունեցող երկիրներում, տիֆի և խօլերայի համաճարակումներ չեն պատահում: Անդղիայում արած հետազոտութիւնները հաստատում են որ, խօլերայի և տիֆի համաճարակումները սակաւ են լինում կամ թեթեւ, եթէ ընդհանրապէս գետինը մաքուր է պահւում և նորա մէջ եղած ջրի բովանդակութիւնը որքան կարելի է պահպանւում է շարժումից:

Այժմ դառնալով ընդհատ տենդի վերայ պէտք է կրկնենք որ նա ևս գետնի խոնաւութեան հետ կապ ունի. ընդհատ տենդերը համարեայ քիմիայն ճահ-ճային երկրներում են գտնուում, ճահիճները կարող են լինիլ ոչ թէ միայն ցած տեղերում այլ և սարահարթներում, ուր հոսում են չրջափակեալ բարձրութեան վերնագետնի և ներքնագետնի ջրերը:

Արեւմ ընդհատ տենդի առաջանալուն նպաստում է գործարանաւոր նիւթերով լի հողը, լինելով բարձր ջերմութեան միջոցին երբեմն չորութեան և երբեմն խոնաւութեան ազդեցութեան տակ, միանգամայն այդ տեսակ գետինը ամենայն ժամանակ տենդային թոյն (malaria) *) չի առաջացնում, այն

(*) Malaria. - mal - aria. վատ օդ, маларийный ядъ - մալարային թոյն, болотный ядъ,

հաճային թոյն, болотное испарение, ճահճային ցնդումն. այս բոլոր բառերը որ մի եւ

երկիրներում ուր սովորաբար ընդհատ տենդը տեղական բնաւորութիւն է
 ստացել, նա երեւում է ոչ թէ ամբողջ տարուայ միջոցին այլ շարունա-
 կաբար որոշեալ ժամանակում և պէտք է ասել որ տարուայ եղանակները
 այնքան ազդեցութիւն ունին նորա երեւալու վերայ, որքան որ անձրեւների
 քանակութիւնը և օդի տաքութիւնն է նպաստում, որովհետեւ այդ միջոց-
 ներում գետնի մէջ առաջանում են տենդի թոյնը զարգացնող պայ-
 մաններ։
 Արեւադարձի երկրներում ընդհատ տենդը կամ անձրեւների ժամանակ կամ
 նորանից յետոյ է երեւում։ Բարեխառն դասույ հարաւային մասերում, ինչ-
 պէս օրինակ միջերկրական ծովի եզերափայր երկրներում, ընդհատ տենդը
 երեւում է մեծաւ մասամբ ամառվան և աշնան ամիսներում, աւելի երկիւ-
 ղալի է ջերմ և խոնաւ ամառը։
 Հատ հանգամանքներ կան, որք հաստատում են որ ընդհատ տենդի վա-
 րակիչ թոյնը, ինչպէս և միւս վարակիչ հիւանդութեանց յատկանիշ թոյ-
 ները, մարդոյ կազմուածքի մէջ թոքերով է ներս մտնում, (շնչառութեան
 միջոցին) թէպէտ ասում են իբր տենդային թոյնը խմելու ջրի հետ ևս ա-
 դիքների միջոցաւ է ընդունում, բայց շատ կասկածելի է, զիսաւորապէս
 նորա համար որ ադիքների մարմնակազմութեան պայմանները աւելի անյար-
 մար են հիւանդաբեր թոյնը ընդունելու համար, քան թէ թոքերի մէջ և-
 զած պայմանները, բացի դորանից հաստատուած է որ, ընդհատ տենդով
 կարելի է վարակուիլ տենդային տեղերից ջուր չխմելով անգամ ինչ և
 իցէ այդ հարցը դեռ հետազօտութիւնների է կարօտ։
 Անհատի տրամադրութիւնը դեպի ընդհատ տենդը թոյլ է միւս վարակիչ
 հիւանդութիւնների համեմատ։ Դորանով պէտք է բացատրել որ տենդային
 թոյնը օդային հոսանքով մի կամ երկու աշխարհագրական միջոն հեռանա-
 լով իւր ծագման տեղից, շատ քիչ անգամ է հիւանդութիւն առաջացնում
 նոր տեղերում, որովհետեւ թոյնը իւր յատկութիւնը կորցնում է երեւի շատ
 անօրացեալ լինելու պատճառաւ միով բանիւ նոր տեղերում համաճարակ
 չի կարող երեւալ բացի քանի մի մասնաւոր ղեպքերից, երեւի թոյնի անօս-
 բանալու պատճառաւ տենդային տեղերում տան ներքի յարկի բնակիչ-
 ները հիւանդանում են աւելի շատ, քան թէ տան վերին յարկի բնակիչ-
 ները։
 Ճահճային երկրներում ընդհատ տենդը համաճարակ է երեւում, որի սա-
 կաւ կամ յաճախ երեւալը կախումն ունի զիսաւորապէս ճահիճների ֆիզի-
 կական պայմաններից, երբեմն հիւանդութիւնը նուազում է կամ բոլորո-
 վին լայնտանում է առժամանակ ջրի սառելու միջոցին, երբ դործարանա-
 ւոր նեխման գործողութիւնը սահմանափակվում է, մի և նոյնը պատահում

պատմած լլլրմա միջոք մտադիտել զո ճաւորմա՞ մմ մղմէիլ ոսաց նել ձ

նոյն նշանակութեամբ են գործածուում մեկը թարգմանեցինք, տենդային թոյն — ջըն-
 քումն — օք, լրատիմք ա լիք լլլա՞մա մի, խոցելիք մամկնոյն ուր՞ մմ նաւ

է սաստիկ շոք եղանակներին, երբ ճաճային մակերեւոյթը առժամանակ ցամաքում է: Իսկ երբ ճաճային երկրներում տաք և խոնավ եղանակներ են տիրապետում, գործարանաւոր նիւթերի ներխուժը սաստկանում է և գործանով ընդհատ տենդերի թիւերը բազմանում են:

Տենդը միայն բնական ճաճային երկրներում չէ երեւում, այժմն մի անգամ երբ մի և նոյն տենդ առաջացնող պայմանները պատահում են: Կարողանում են տենդային հիւանդութիւն առաջացնել, յայտնի է որ անմշակ գետինը արօրադրելու և կամ փորելու ժամանակ, մեծ խորութիւնից դուրս ածած հողը լինելով օդի և անձրեւի ազդեցութեան տակ տենդային հիւանդութիւն է առաջացնում, որով հիւանդանում են բացի այդ գործով պարապող մշակներից նմանապէս և շրջակայ բնակիչները, դադարեցնելով այդ տեսակ աշխատութիւնները, տենդերը ևս անյետանում են, տենդային տկարութեանց դէմ առողջապահական միջոցներ գործ դնելու մասին ուրիշ անգամ կ'իօսենք:

Վարակիչ միազմատիկական հիւանդութիւնների ներկայացուցիչները թէ տարածման և թէ ծագման կողմանէ միմեանց շատ նման են, վասն որոյ և նոցա յատկութիւնները միասին հետեւեալ դրութիւններով կ'աւտմենք.

1.) Այդ հիւանդութիւնները կ'աշտղական չեն, հիւանդից առողջներին ուղղակի չեն փոխադրում:

2.) Նոքա արտաքին պատահական հանգամանքներից չեն առաջանում օրինակ ցրտահարութիւնից, վատ կերակրից, փտած նիւթերի կամ արտաքին ռոցների օդը ներշնչելուց, վատ ջուր գործածելուց և այլն: այլ նոքա առանց բացառութեան առաջանում են միմիայն յատկանիչ հիւանդաբեր թոյնից — սկզբունքից:

3.) Նոցա զարգացման և տարածման համար անշուշտ տեղական պայմաններ են հարկաւոր: Սակայն դժ զմեզ յայտնի է որ յոյժմաստ միջոցը զմեզ յայտնի է:

4.) Այդ հիւանդութիւնները տարածում են մարդիկների հաղորդակցութեան միջոցով: Թէ առողջները, թէ հիւանդները և թէ մինչև անգամ անշունչ առարկաները կարող են տեղափոխել հիւանդութեանց յատկանիչ թոյնը նոյն իսկ հիւանդութիւնից տակաւին ազատ եղած տեղերում:

5.) Հիւանդաբեր գործակալը (թոյնը) թոքերով է ներս մտնում մարդու կազմուածքի մէջ, և ոչ թէ ընդունում է ըմպելի ջրով ստաքմոսի միջոցով:

6.) Այդ հիւանդութիւնների յատկանիչ թոյները չեն որ և իցէ կերպով տեղափոխում են նոր տեղեր, ոչ մի ժամանակ վարակման կեղրոն չեն առաջացնում թէ տեղական պայմանները չեն նպաստում նոցա վերանորոգման:

Այժմ շատ քիչերն են համոզուած որ խօլերան, զեղին տենդը, ժանտախտը և որովայնայ տիֆը (брюшной тифъ, աղիքների տիֆ, վարցաւ), տարածում են հպաւորութեան միջոցով, մի անհատից միւս փոխադրուելով, և

եթէ մի քանի բժիշկներ և մասամբ հասարակութիւնը ընդունում են օրինակի համար որովայնայ տիֆի կալչողական (փոխադրական) յատկութիւնը շատ սխալվում են նոքա և գլխաւորապէս այն պատճառաւ որ նոքա մինչև այժմ խառնում են երկու միմիանցից շատ և տարբեր հիւանդութիւններ, նոքա չեն կարողանում ներկայացնել որ որովայնայ տիֆի և բժաւոր տիֆի յատկութիւնների մէջ մեծ զանազանութիւն կայ որ աւելի երեւում է նոցա վարակիչ ընդունակութեան մէջ:

Նախընթաց յոգուածներում մենք բացատրեցինք որ բժաւոր տիֆը, կալչողական հիւանդութիւններից ամենավարակիչն է և նա մի անգամ յայտնուելով բնակիչներով լի տներում կամ սենեակներում մեծ փնանք է տալիս: այն հիւանդանոցներում ուր գտնուում են բժաւոր տիֆով վարակուած հիւանդներ, շատ անգամ վարակում են և հիւանդապահները, փրակապները, բժիշկները, և որք յարաբերութիւն ունին հիւանդների հետ: Մենք մի և նոյն հետեանքները չենք նկատում որովայնայ տիֆի ժամանակ, որովայնայ տիֆով հիւանդների հետ կարելի է միշտ յարաբերութիւն ունենալ առանց որ և իցէ վարակուելու երկիւղով և կարելի է միայն վարակուել այնքան յաճախութեամբ որքան և միւս անհատները որք բոլորովին հիւանդների երեսն անգամ չեն տեսնում: Լիւրերմէյստերը պատմում է որ շատ հիւանդանոցներում բժշկի պաշտօն կատարելիս, նա ոչ մի ժամանակ չի տեսել որ որովայնայ տիֆով հիւանդների հետ յարաբերութիւն ունեցողները—բժիշկները, հիւանդապահները, փրակապները և այլն, հիւանդանոցն որովայնայ տիֆով: Ուրիշ բժիշկներ նմանապէս մի և նոյնը են նկատել: Մերչինսօն ասում է որ Լօնդօնի ջերմաստան հիւանդանոցներում $1\frac{1}{4}$ տարուայ միջոցին 2506 որովայնայ տիֆով բռնուած հիւանդներից, միայն 8 հոգի են վարակուել հիւանդանոցի պաշտօնեաներից, յիշուի կարող է պատահել որ մի որ և իցէ հիւանդանոցում, որովայնայ տիֆով հիւանդացողների թիւը սովորականից աւելի կլինի: Բայց այդ հանգամանքը չի հաստատում թէ որովայնայ տիֆի թոյնը հիւանդներից առողջներին է փոխուում այլ այդ ցոյց է տալիս որ այս կամ այն հիւանդանոցը վարակման կենդրոն է դարձել ինչպէս և երբեմն մասնաւոր բնակարանները ևս դառնում են: այսինքն որովայնայ տիֆի թոյնը տեղական պայմանների մէջ գտել է բոլոր գործակալներին, որոնք թոյնի վերանորոգման և դարգացմանը նպաստում են: Եթէ այդպէս չլինէր, եթէ որովայնատիֆը ուղղակի փոխադրուէր հիւանդներից, բժիշկներին, հիւանդապահներին և հիւանդանոցի այլ պաշտօնեաներին, այն ժամանակ դոցա որովայնայ տիֆով հիւանդանալը բացառութիւն չէր լինի, ինչպէս որ միշտ նկատվում է, այլ իւրաքանչիւր որովանայ տիֆի համաճարակման ժամանակ մի և նոյն հետեանքները պիտի երևային, ինչ որ երևում են և բժաւոր տիֆի համաճարակման ժամանակ:

Խօլերայի մասին մի և նոյնը կարելի է ասել: յայտնի է որ խօլերային հիւանդանոցներում, ուր մեծաւ բաղմութեամբ իւանդներ են եղել հաւա-

քուած, հիւանդանոցի պաշտօնեաները վարակման չէին ենթարկվում, նմանապէս յայտնի է որ Լօնդօնի հիւանդանոցներում, խօլերայի տարածումն ընդորոշին կախուած չէր, հիւանդների թէ առանձին և թէ ընդհանուր սենեակներում տեղաւորուելուց: Մոսկիայում 1830—31 թուերի խօլերայի համաճարակումի ժամանակ հիւանդանոցների 165 ծառայողներից ոչ մինը չմեռան: Ըստ գիտողութիւններ նմանապէս հաստատում են որ խօլերայի թոյնը կաշտղական (փոխադրական) չէ: Կիւանդանոցի պաշտօնեաները այն ժամանակ կարող են հիւանդութեան ենթարկուիլ, երբ հիւանդանոցը վարակման բոյն — կենդրոն է դառնում, ուրեմն երբ տեղական պայմանները թոյնի վերանորոգմանը նպաստում են:

Դեղին տենդը նմանապէս փոխադրաբար չէ տարածուում հիւանդից առողջին: շատ տեղեկութիւններ կան, որոնք ապացուցանում են թէ դեղին տենդով բռնուած հիւանդների հետ հաղորդակցութիւն ունեցողները չեն վնասուում:

Բոլոր հանդամանքները ևս հաստատում են, որ ժանտախտի թոյնը նրմանապէս փոխադրական չէ, ժանտախտով հիւանդների հետ յարաբերութիւն ունեցող բժշկները, վերաբոյժները և այլն, չեն վնասուում, և կամ վնասուում են այնքան փոքր և յարաբերութիւն չունեցողները, մինչև անգամ ասում են որ այն վերջիները աւելի են վնասուում քան թէ հիւանդի հետ յարաբերութիւն ունեցողները:

Բժշկները շատ անգամ իւրեանց հետազօտութիւնների մէջ պատմում են թէ ժանտախտով հիւանդների և թէ մեռեալների յետ յարաբերութիւն ունեցող բժիշկները և քահանաները խնայուում են վարակումից:

Բժշկներից շատերը այժմ համոզուած են որ վերջինիւ հիւանդների հետ տարածութիւնները տարածուած են միայն նոցա յատկէն թոյնի ազդեցութեամբ:

Թէպէտ կարծիք է տարածուած իրր որովայնայ տիֆը և խօլերան կարող են առաջանալ արտաքնոցների և կոյուղիների գազերի ներշնչումից, բայց պէտքէ հաստատ պատասխանել, որ ոչ ցրտահարութիւնը, ոչ արտաքնոցի գազերի ներշնչելը, ոչ խակ պտուղ գործածելը ոչ երբեք չեն կարող որովայնայ տիֆ կամ խօլերայ առաջացնել, դոցա ծագման համար հարկաւոր է անշուշտ որ կազմուածքի (մարդու) մէջ այդ հիւանդութիւնների յատկանիշ թոյն ընդունուի, և եթէ մի որ և իցէ տեղ երևում են այդ հիւանդութիւնները, պէտք է անկասկած ընդունել որ համաճարակումը տարածուել է ապրանքների և այլ առարկաների հետ բերուած վերջիշնալ հիւանդութեանց յատկանիշ թոյններից: Ամենօրեայ գիտողութիւնները հաստատում են այդ կարծիքը:

Ըստ տներ կարելի է օրինակ բերել, ուր արտաքնոցների գազանման կեղտոտութիւնները ներգործում են բոլոր բնակարաններում, իսկ որովայնայ տիֆ կամ խօլերայ նոցա բնակիչների մէջ նկատուած չէ: Նմանապէս շատ քաղաքներ և գիւղեր անմաքուր են պահուում, կամ կեղտոտու-

Թիւնները նոցանից բաւականաչափ չեն հեռացնում և մի և նոյն ժամանակ ազատ են մնում՝ համաճարակմունքից. միայն ըստիւ թէ բնակարանների թէ փողոցների մաքրութեան աստիճանի և թէ տիֆի կամ խօլերայի յաճախ երևելու մէջ հաւասարաչափ յարաբերութիւն չկայ: Պատահում է որ ամենակեղտոտ քաղաքներն և գիւղերը ազատվում են համաճարակութեանց, իսկ ընդհակառակը համեմատաբար մաքուր պահպանված քաղաքները և կամ՝ գիւղերը ենթարկվում են համաճարակման ազդեցութեանը: Կարելի է յիշել շատ գիւղեր, ուր բնակարանների տակ եղած գետինը լցված է գործարանաւոր, լուծվելու ընդունակ նիւթերով, բայց ոչ մի ժամանակ որովայնատիֆ այդ տեղերում չէ նկատվել:

Բոլոր արժանահաւատ հետազոտութիւնները հաստատում են, որ որովայնատիֆը, խօլերան, դեղին տենդն և ժանտախտը չեն յայտնվում ոչ մի տեղ, մինչև որ նոցա յատկանիշ թոյները մի որ և իցէ կերպով ներս չեն բերվում այդ հիւանդութիւններից տակաւին ազատ գտնվող տեղերում:

Ուրեմն պէտք է ընդունել որ այդ հիւանդութիւնները երբեք չեն տարածվում և այն ժամանակ, երբ և երբ հիւանդութիւնը յայտնվէ ինչպէս են ներգործում:

(Սլաւոնահայեր):

Գ. Տ. Գ.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ (ԼՈՒՍԱՆՈՐԶԱԿԱՆ) ԵԿԵՂԵՑԻ ՌՈՒՍԻԱՍԵՐ ՄԷՋ:

ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԻՋՐԱՆԻ ԲԱՆԱՌԱՅԻՆ ԵՊԱՋ ԳԻՂԵՐ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱՆՈՆ	ԳԵՂԵՐԻ ԿԱ
--------------	-----------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	-----------